

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา

โดย สมพร หลิมเจริญ ศึกษาพิเศษ
สพป.สกลนคร เขต 1

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในทุกประเด็น และเป็นแผนที่มีความชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามความต้องการที่กำหนด มีรายละเอียดที่ควรทราบ ดังนี้

1. ความหมายของแผน

1.1 แผน (Plan) เป็นเอกสารที่เป็นข้อกำหนดที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กรที่กำหนด

1.2 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan / Improvement Plan)

1.3 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan) เป็นแผนที่แตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลาสถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีหรือรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

2. ความสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานเพื่อทำให้การดำเนินงานนั้นๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยช่วยให้การบริหารงานเป็นไปโดยประสานสอดคล้องกัน เกิดการประหยัดทั้งด้าน คน เวลา งบประมาณ ทำให้การตรวจสอบ/ควบคุมงานมีประสิทธิภาพ และช่วยในการขยายงานและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างชัดเจนสมเหตุสมผล

3. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (3-5 ปี)

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายและตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3-5 ปี) สถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในทุกระดับ

เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาในทุกระดับโดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของโลก การศึกษานโยบาย จุดเน้น ของประเทศ และวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เช่น แผนการศึกษาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัด วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เช่น วิเคราะห์สภาพสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษา เช่น การวิเคราะห์ Swot Analysis เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและสิ่งที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าทันกับสังคมยุคใหม่ของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 นำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรม ของสถานศึกษา

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษา มีแนวทางขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ (vision) หมายถึง ทิศทางหรือสภาพสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคตของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจจะเป็น 3 หรือ 5 ปี ที่มีความเป็นไปได้ โดยเมื่อสถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์แล้ว สถานศึกษาควรแก้ไขและพัฒนาจุดที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น คง หรือ เพิ่ม จุดเด่นของสถานศึกษาให้มากขึ้น จนบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและเมื่อครบรอบระยะเวลาของวิสัยทัศน์ที่กำหนด สถานศึกษาสามารถปรับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น **วิสัยทัศน์ที่ดี** ควรมีลักษณะที่เป็นภาพเชิงบวกที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศของสถานศึกษา คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

ตัวอย่างวิสัยทัศน์

“ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีความสามารถด้านการคิด ใฝ่รู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชุมชนร่วมสร้างสรรค์ให้การยอมรับ ”

นิยาม คำสำคัญของวิสัยทัศน์สามารถทำได้ เช่น คุณภาพตามมาตรฐาน หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และจุดเน้นตามอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์

3.2 การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (Mission) ดำเนินการโดยนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาแต่ละคำสำคัญแต่ละข้อความ แต่ละส่วน มากำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามกิจกรรม คำสำคัญ (Keywords) /ข้อความ ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ตัวอย่างการกำหนดพันธกิจ ดังนี้

คำสำคัญ	พันธกิจ/ภาระงาน
ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน	- ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา - พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ
ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด	พัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้สู่ไทยแลนด์ 4.0
ใฝ่เรียนรู้	ส่งเสริมสนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning)
บริหารแบบมีส่วนร่วม	- ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า และองค์กรต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน - ยกระดับระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

3.3 การกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) คือสิ่งที่หน่วยงานต้องการบรรลุหรือเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในแต่ละพันธกิจ (หลักการเขียน : ใคร ได้อะไร ด้วยคุณภาพอย่างไร) ซึ่ง เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ดำเนินการโดยนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่า ถ้าดำเนินการตามพันธกิจที่กำหนดแล้ว จะเกิดผลผลิตอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน ตัวอย่างการกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ดังนี้

พันธกิจ/ภาระกิจ	เป้าประสงค์
1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	1. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
2. พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ	2. บุคลากรมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา

3.4 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators) และโครงการ/กิจกรรม

กลยุทธ์ (Strategies) เป็นสิ่งที่หน่วยงานจะทำ/ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ หรือแนวทาง มาตรการหรือวิธีดำเนินงานที่สำคัญ อันถือว่าเป็นกุญแจสำคัญต่อการบรรลุตามเป้าประสงค์ รวมทั้งเป็นเงื่อนไขในการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ หรือเป็นแนวปฏิบัติที่ยึดเป็นกรอบสำหรับการคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดขึ้น (หลักการเขียนกลยุทธ์: จะทำอะไร หลักการเขียนโครงการ : จะทำอย่างไร)

1) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) เป็นการนำข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป็นแนวคิดหลัก เพื่อกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรม โดยการนำเป้าประสงค์แต่ละข้อ มาพิจารณาว่าจะทำอะไร ตัวอย่างการกำหนดกลยุทธ์

เป้าประสงค์	กลยุทธ์
1. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา	-พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. บุคลากรมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา	-ส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2) การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าประสงค์ คือ สิ่งที่จะวัด/ จะวัดอะไร
ตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ สิ่งที่บอกว่าจะวัดอย่างไร

การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ เป็นดำเนินการโดยนำเป้าประสงค์มาพิจารณาว่าแต่ละเป้าประสงค์ ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จจะเป็นตัวบ่งถึงการบรรลุตามเป้าประสงค์นั้น ที่จะสามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดความสำเร็จมีทั้งที่เป็นเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ตัวอย่างการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
- ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา	1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะกระบวนการในระดับดีขึ้นไป 3. ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาพจิต สุขภาพกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) การกำหนดโครงการ/กิจกรรม

การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ต้องมีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนั้นการกำหนดโครงการ/กิจกรรม จะนำข้อกำหนดของเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ มาเป็นฐานในการพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรม การพิจารณา ควรพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละเป้าประสงค์ เพื่อที่จะทำให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามเป้าประสงค์ ซึ่งการพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่ละตัวชี้วัด สามารถจะกำหนดโครงการ/กิจกรรมซ้ำกันได้ ถ้าพิจารณาว่าทั้ง 2-3 ตัวชี้วัดนั้นสามารถพัฒนาโดยใช้โครงการเดียวกันได้) ตัวอย่างการกำหนดโครงการ/กิจกรรม

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	โครงการ/กิจกรรม
- ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา	1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	- ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะกระบวนการในระดับดีขึ้น	- ส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
	3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีสุขภาพจิต สุขภาพกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	- ส่งเสริมสุขภาพะนักเรียน

3.5 การกำหนดค่าเป้าหมายของโครงการ

การกำหนดค่าเป้าหมาย (Target) เป็นการกำหนดค่าของตัวชี้วัดของโครงการแต่ละโครงการที่ต้องการให้บรรลุ คือ จะให้บรรลุตามตัวชี้วัดนั้นๆ ในแต่ละปี เท่าไร การพิจารณากำหนดค่าเป้าหมาย พิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน (Baseline) ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงค่าของตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นในอดีต หรือ ในปีปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาเทียบเคียงความเป็นไปได้ที่จะกำหนดตั้งค่าเป้าหมาย กรณีที่ตัวชี้วัดบางตัว อาจจะไม่มียข้อมูลพื้นฐาน เนื่องจากไม่เคยมีการวัดหรือเก็บข้อมูลมาก่อน ก็ตั้งค่าเป้าหมายโดยการประมาณค่าที่จะเป็นไปได้ตามศักยภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงกระบวนการ ความสามารถ และทรัพยากรที่ องค์กรมีอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นที่ 4 แนวทางการบริหารการดำเนินการตาม กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ โครงการ/กิจกรรม มีตัวอย่างดังนี้

(ตัวอย่างที่ 1)

ประเด็นกลยุทธ์ที่.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน.....									
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	โครงการ/กิจกรรม	ค่าเป้าหมาย				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	
			หน่วยนับ	ปี.....	ปี.....	ปี.....			ปี.....
ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่ จำเป็นตาม มาตรฐาน ตัวชี้วัด ของหลักสูตร สถานศึกษา	1. ร้อยละของ ผู้เรียนที่มีระดับผล การเรียนรู้ผ่าน เกณฑ์การประเมิน ทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้	ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ร้อยละ	65	75	80	85	120,000	สมพร ทลิมเจริญ
	2.ร้อยละของ ผู้เรียนที่มีทักษะ กระบวนการ เรียนรู้ระดับดี ขึ้นไป	ส่งเสริมทักษะกระบวนการ เรียนรู้ของนักเรียน - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบPbl - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน สถานประกอบการ	ร้อยละ	75	80	85	100	10,000	
	3. ร้อยละของ ผู้เรียนมีสุขภาพจิต สุขภาพกายตาม เกณฑ์มาตรฐาน	ส่งเสริมสุขภาพะนักเรียน	ร้อยละ	100	100	100	100	1,000	

(ตัวอย่างที่ 2)

ประเด็นกลยุทธ์ที่.2 สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในโรงเรียน.....									
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	โครงการ/กิจกรรม	ค่าเป้าหมาย				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	
			หน่วยนับ	ปี.....	ปี.....	ปี.....			ปี.....
ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	มีภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีพของโรงเรียน	สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา	จำนวนเครือข่าย	1	2	3	4	120,000	สมพร หลิมเจริญ

ขั้นที่ 5 กำหนดการบริหารแผนสู่ความสำเร็จ

เป็นการกำหนดสิ่งที่จะทำให้การดำเนินงานตามแผนบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ประเด็นที่ควรกำหนด คือ

- 5.1 การนำแผนสู่การปฏิบัติ
- 5.2 การกำกับ ติดตามและประเมินผล

(ตัวอย่างการกำหนดความสำเร็จในการบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา)

การนำแผนสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โรงเรียนมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. การนำแผนสู่การปฏิบัติ
 - 1.1 ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจสาระสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในแผนให้กับบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับทราบ และมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเพื่อให้การนำแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด
 - 1.3 คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือแสวงหาประสานเครือข่ายภายนอก และภาคเอกชนเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานตามแผน
 - 1.4 จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นเป้าหมายสำคัญ
 - 1.5 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถบริการได้ตรงตามความต้องการและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. การกำกับ ติดตามและประเมินผล
 - 2.1 ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ หรือการใช้ทรัพยากรต่างๆที่ใช้ในโครงการตามแผน ว่าเป็นไปตามที่ได้กำหนดในโครงการ/กิจกรรม มากน้อยเพียงใด
 - 2.2 กำกับ ติดตาม และประเมินผลกระบวนการในการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผน/กิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง
 - 2.3 การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด
 - 2.4 สรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผน

ขั้นที่ 6 นำสิ่งที่ดำเนินการตั้งแต่ขั้นที่ 1-5 มาจัดทำเป็นรูปเล่มแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งอาจใช้องค์ประกอบของรูปเล่ม ดังนี้

องค์ประกอบของเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ระยะ3-5 ปี)

เอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ระยะ3-5ปี) มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 แนะนำสถานศึกษาในภาพรวม เช่น ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ ผลงานที่ผ่านมารอบ ๓ ปี ผลการศึกษาปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก (วิเคราะห์ SWOT) และอื่นๆ

องค์ประกอบที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการนำเสนอแนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ โครงการ/กิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารแผนสู่ความสำเร็จ เป็นการนำเสนอ แนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

องค์ประกอบที่ 5 ภาคผนวก เป็นการนำเสนอ เอกสารที่ต้องการแสดงรายละเอียดหรือระบุข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผน เพื่อประโยชน์การอ้างอิง เช่น สำเนาคำสั่งคณะทำงาน/คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) บันทึกความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

แบบเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ชื่อแผน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ.
โรงเรียน.....

ปก

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน
- 1.2 ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา
- 1.3 ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้
- 1.4 ผลงานที่ผ่านมาในรอบ ๓ ปี
- 1.5 ผลการศึกษาปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก (วิเคราะห์ SWOT)

ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

- 2.1 วิสัยทัศน์ (vision)
- 2.2 พันธกิจ (Mission)
- 2.3 เป้าประสงค์ (Goals)
- 2.4 ประเด็นกลยุทธ์ (Strategies)

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1. กลยุทธ์ที่.....

เป้าประสงค์.....

ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	โครงการ/ กิจกรรม	สนองตอบ มฐ./ประเด็น การ พิจารณา/ ผลผลิต	เป้าหมาย				งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
			ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.		

2. กลยุทธ์ที่.....

เป้าประสงค์.....

ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	โครงการ/ กิจกรรม	สนอง มฐ./ ประเด็น การ พิจารณา/ ผลผลิต	เป้าหมาย				งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
			ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.	ปี พ.ศ.		

ส่วนที่ 4 การบริหารแผนสู่ความสำเร็จ

4.1 แนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติ

4.2 การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

ส่วนที่ 5 ภาคผนวก

5.1 สำเนาคำสั่งคณะทำงาน/คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี)

5.2 บันทึกความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

.....

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อาจดำเนินการเป็นปีงบประมาณ หรือ ปีการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความพร้อมและการพิจารณาของสถานศึกษาและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

คณะกรรมการควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชน ตามความเหมาะสม

2. การศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คณะกรรมการศึกษาทำความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดไว้ ระยะ 3-5 ปี โดยศึกษากลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ โครงการ/กิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ ในแต่ละปีให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การจัดลำดับโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี

3. การวิเคราะห์จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม

การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

3.1 ชื่อโครงการ.....

ชื่อกิจกรรม (ถ้ามี).....

ลักษณะของโครงการ (โครงการใหม่/โครงการต่อเนื่อง).....

สนองกลยุทธ์ของสพฐ. (6 กลยุทธ์ของ สพฐ.).....

สนองกลยุทธ์ของสถานศึกษา (กลยุทธ์ตามแผนพัฒนา 3-5 ปีของสถานศึกษา)

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....

สอดคล้องกับผลผลิต(Output) ของสถานศึกษา (กรณี ร.ร.คุณภาพประจำตำบล)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม /กลุ่มที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินโครงการ.....

3.2 หลักการและเหตุผล

หลักการ เป็นการนำเสนอที่มาของโครงการโดยคำนึงถึงกฎหมาย นโยบายทางการศึกษาระดับต่าง ๆ จุดหมายในการจัดการศึกษา หรือกระแสสังคมที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา เป็นต้น

เหตุผลนั้นเป็นการนำเสนอข้อความที่สนับสนุนหรือยืนยันแสดงแนวโน้มให้เห็นว่าโครงการ/กิจกรรมมีความจำเป็นอย่างไร หากไม่ดำเนินการจะมีผลเสียหายต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร และหากดำเนินการแล้วจะเป็นผลดีต่อคุณภาพการศึกษา

3.3 วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ ประมาณ ๑-๓ ข้อ เป็นรูปธรรมสามารถวัดและปฏิบัติได้

3.4 เป้าหมาย ควรระบุ ๒ ประเด็น ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม

- 1) เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นเป้าหมายที่แสดงผลเชิงตัวเลข
- 2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นเป้าหมายที่ระบุคุณภาพที่รองรับหลักการและเหตุผล หรือประโยชน์ของโครงการ

3.5 วิธีดำเนินการ เป็นขั้นการนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม

3.6 งบประมาณ เป็นการนำเสนอประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ/กิจกรรม ควรจำแนกรายการค่าใช้จ่ายตามหมวดเงินงบประมาณอย่างชัดเจน

3.7 ระดับความสำเร็จ บอกตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม ตามวัตถุประสงค์ และแสดงได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นการระบุให้ทราบว่าโครงการจะได้รับการประเมินส่วนใดบ้าง โดยวิธีการและเครื่องมือประเมินประเภทใด ให้สอดคล้องครอบคลุมกับตัวชี้วัดความสำเร็จ

3.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วจะเกิดผลอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ สามารถระบุประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ไม่ใช้การนำวัตถุประสงค์มาเขียนเป็นประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4. เอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี

รูปเล่มของเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี มีองค์ประกอบแบ่งเป็นส่วนๆ ดังนี้

4.1 ชื่อ แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน.....

- ปกนอก
- ปกใน
- คำนำ
- สารบัญ

4.2 ส่วนที่ 1 บทนำ ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สรุปย่อ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ ผลงานที่ผ่านมารอบ ๓ ปี ผลการศึกษาปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก (วิเคราะห์ SWOT) และประมาณการจำนวนนักเรียนและรายรับของสถานศึกษาปีการศึกษาที่นำมาจัดทำแผนปฏิบัติการ

4.3 ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สภาพความสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เมื่อสิ้นปีการศึกษา ซึ่งเป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ของ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรม

4.4 ส่วนที่ 3 การบริหารงานของสถานศึกษาประจำปี

1) สรุปโครงการ/กิจกรรม และประมาณการงบประมาณ ของแต่ละโครงการ/กิจกรรม จำแนกตามโครงการงานการบริหาร 4 งานของสถานศึกษา

2) รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม

4.5 ส่วนที่ 4 การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

4.6 ภาคผนวก ประกอบด้วย สำเนาคำสั่งคณะทำงาน / คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนปฏิบัติการประจำปี.....
โรงเรียน.....

ส่วนนำ

- ปกนอก
- ปกใน
- คำนำ
- สารบัญ

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน
2. ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา
3. ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้
4. ผลงานที่ผ่านมาในรอบ ๓ ปี
5. ผลการศึกษาปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก (วิเคราะห์ SWOT)
6. ประเมินการจํานวนนักเรียนและรายรับของสถานศึกษาปีการศึกษา.....

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
1. เงินอุดหนุนรายหัว 1.1 ชั้นอนุบาล ๑ จำนวนคน 1.2 ชั้นอนุบาล ๒ จำนวนคน 1.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวนคน 1.4 ชั้น..... จำนวนคน 1.5 ชั้น..... จำนวนคน <p style="text-align: center;">ฯลฯ</p>		
2.เงินอุดหนุนอื่นๆ 2.1		

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
2.2		
2.3		
3.เงินบริจาคอื่นๆ		
3.1		
3.2		
3.3		
รวม		

ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vison)

.....

พันธกิจ (Mission)

.....

เป้าประสงค์ (Goals)

.....

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา (Identity)

.....

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา (uniqueness)

.....

1. หลักการและเหตุผล.....

.....

2. วัตถุประสงค์

2.1

2.2

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ.....

.....

3.2 เชิงคุณภาพ.....

.....

4. วิธีดำเนินการ / ขั้นตอนดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ												ผู้รับผิดชอบ	
	ปี 25.....			ปี 25....										
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.		

5. งบประมาณ

กิจกรรม	เงินงบประมาณ				เงินนอก งบประมาณ	รวม
	ค่าตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	รวม		
รวม						

6. การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

ส่วนที่ 4 การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การกำกับ ติดตาม (มีคณะกรรมการกำกับและติดตาม ขั้นตอน ระยะเวลา วิธีการ และอื่น ๆอย่างไร)

.....

การประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม (มีคณะกรรมการประเมินผล ระยะเวลา วิธีการ และอื่น ๆอย่างไร)

.....

ภาคผนวก

สำเนาคำสั่งคณะทำงาน / คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น

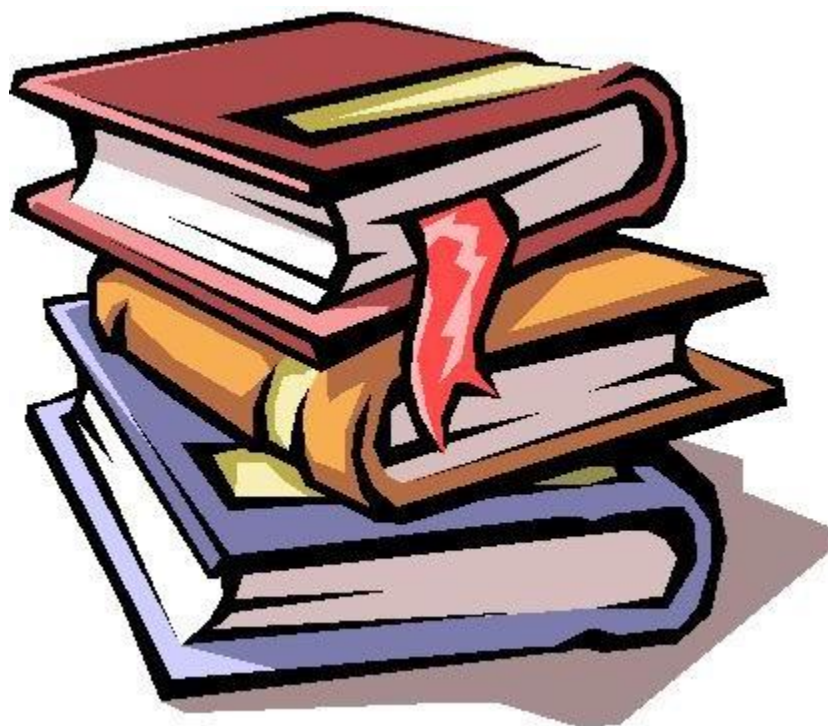
พื้นฐาน

หมายเหตุ : รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมในรายละเอียดอื่น ๆได้ตามความเหมาะสม

.....

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพป.สกลนคร เขต 1
หวังเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป
18 มีนาคม 2562

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1